

SEMINÁRNA PRÁCA – VÝKLAD OSNOVY

Z0043 Geografie obyvatelstva a sídel 1

ORP – demografické údaje

***** VŠETKY ÚDAJE SÚ POTREBNÉ ZA ROKY 1990/1991, 2000/2001 A 2010/2011

*****

Počet obyvateľov

Počet narodených a zomrelých

Počet prisťahovaných a vystáňovaných

Plocha (rozloha) územia

Počet pracujúcich v poľnohospodárstve

Plocha (rozloha) poľnohospodárskej pôdy

Počet živo narodených detí

Počet mŕtvo narodených detí

Počet zomrelých do 1 roku života

Počet žien v reprodukčnom veku

Počet sobášov (sňatkov)

Počet rozvodov

Počet žien

Počet mužov

Počet mužov a žien v jednotlivých vekových skupinách (5-ročné kategórie)

Populácia vo vekových kategóriách pred-, produktívny, po- vek

Populácia podľa vekových skupín (5-ročné kategórie)

Počet úmrtí podľa vekových skupín (úmrtnostné tabuľky)

Migrácia – rozsah (počet migrujúcich), smer tokov, dôvody

Dochádzka za prácou – rozsah, smer

Prijmy domácností (domácnosti podľa decilového rozdelenia príjmov)

***** VŠETKY ÚDAJE SÚ POTREBNÉ ZA ROKY 1990/1991, 2000/2001 A 2010/2011

*****

SEMINÁRNÍ PRÁCE Z GEOGRAFIE OBYVATELSTVA OSÍDLENÍ

NÁZEV: DEMOGRAFICKÁ A SÍDELNÍ CHARAKTERISTIKA KRAJE, OKRESU, SO ORP (MĚSTA)

STRUKTURA, ČÁSTI:

I. Stručná geografická charakteristika okresu

1. Fyzickogeografická
2. Socioekonomická

(2 strany vč. mapky, specifika, posouzení postavení v regionu a ČR)

II. Vyhodnocení vybraných demografických ukazatelů za roky 1990/1991, 2000/2001, 2010/2011

1. Počet obyvatel, vývoj
2. Přírozený přírůstek (narození, zemřelí / abs., relat.)
3. Migrační saldo (přistěhovalí, vystěhovalí / abs., relat.)
4. Webbův graf
5. Hustota zalidnění (všeobecná, zemědělská)
6. Fertilita (plodnost)
7. Hrubá míra sňatečnosti
8. Hrubá míra rozvodovosti
9. Index rozvodovosti
10. Hrubá míra potratovosti
11. Index potratovosti
12. Mortinatalita (mrtvorozenost)
13. Kojenecká úmrtnost
14. Ukazatele poměru pohlaví (koeficient/index maskulinity, feminity)
15. Věková struktura (před-, produktivní, po- věk)
16. Naděje dožití (m, ž)
17. Migrace obyvatelstva (rozsah, směry, důvody)

18. Hodnocení dojížděky za prací

(Výpočet jednotlivých ukazatelů, komentář uplynulého vývoje, odhad prognózy)

III. Koncentrace obyvatelstva v okrese ..... pro jednotlivé roky

1. Výpočet Giniho koeficient
2. Grafické znázornění Lorenzovým obloukem

IV. Věková pyramida/strom života okresu ..... pro jednotlivé roky

(tabulka s 5-letými věkovými skupinami, muži a ženy, průměrný věk)

V. Použitá literatura a prameny

(především podklady ČSÚ, SLDB, průběžná statistika)

Práce bude vycházet z uvedených materiálů, zahrnovat všechny provedené výpočty, obsahovat předepsané úkony a číselné případně grafické vyjádření bude doprovázeno vždy komentářem. Též po formální stránce bude zpracována na odpovídající úrovni, úprava, grafika atd.

Práce nevyhovující nebudou uznány jako jedna z podmínek pro udělení zápočtu.

Termín odevzdání – 4. 12. 2012

Základná charakteristika územia podľa Hettnerovej schémy

Alfred Hettner (1859-1941)

- **Nezabudnúť na mapy!**
- **Sústrediť sa na špecifiká, posúdenie postavenia v regióne a ČR**

1. Poloha a rozloha územia
2. Povrch a nadmorská výška
- ~~3. Členenie a vzhľad~~
4. Geologický vývoj a stavba
5. Geomorfologická charakteristika
6. Nerastné suroviny
7. Klimatické pomery
8. Hydrologická charakteristika (podpovrchové, povrchové vody)
9. Pedogeografická charakteristika
10. Biota

11. Demografická a sídelná charakteristika
12. Poľnohospodárstvo
13. Priemysel
14. Doprava
15. Služby a vybavenosť
16. Cestovný ruch, kultúra a šport

Základná charakteristika územia podľa Hettnerovej schémy

NAJČASTEJŠIE CHYBY:

- neúplnosť a nesprávne poradie – postupovať PRESNE podľa zadanej schémy
- citácie musia byť aj v texte, nielen ich zoznam na záver
- členenie a úprava textu – dodržiavať značenie kapitol podľa osnovy, dbať na vyváženosť odsekov
- mapy musia obsahovať všetky náležitosti – mierka!
- zoznam zdrojov v abecednom poradí a očíslovaný
- štylistika – nepoužívať hovorové formulácie, výrazy ako „okolo/kolem“, „spíše“ „příliš“, „lépe/huře“
- pozor na gramatické chyby z nepozornosti, hovorovosť – vety bez prísudku, čiarky, veľké a malé písmená
- jednotný font a veľkosť písma

NOVINKA:

- vzhľadom k používaným údajom z obdobia 1991-2011 by bolo vhodné doplniť niečo o tom, ako sa formovalo súčasné ORP, resp. akým administratívnym členením a jeho zmenami územie prešlo

16 NÁDEJ DOŽITIA/STREDNÁ DĹŽKA ŽIVOTA (M, Ž)

- úmrtnostné tabuľky
- priemerný počet rokov, ktoré ešte prežiť zostáva osobe vo veku x (najčastejšie vo veku 0 – pri narodení)

		<i>kořen tabulky</i>			<i>střední délka života při narození</i>		
2003		Česká republika					
		Muži		Ženy			
věk age	qx	px	lx	dx	Lx	Tx	ex
0	0,004292	0,995708	100000	429	99605	7202976	72,03
1	0,000402	0,999598	99571	40	99551	7103370	71,34
2	0,000215	0,999785	99531	21	99520	7003820	70,37
3	0,000241	0,999759	99509	24	99497	6904299	69,38
4	0,000162	0,999838	99485	16	99477	6804802	68,40
5	0,000148	0,999852	99469	15	99462	6705324	67,41
6	0,000154	0,999846	99455	15	99447	6605862	66,42
7	0,000174	0,999826	99439	17	99431	6506415	65,43
8	0,000192	0,999808	99422	19	99412	6406985	64,44
.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.
101	0,607427	0,392573	18	11	12	18	1,03
102	0,646236	0,353764	7	5	5	6	0,85
103	1,000000	0,000000	2	2	1	1	0,50

pravděpodobnost úmrtí

17 MIGRÁCIA OBYVATEĽSTVA (ROZSAH, SMERY, DÔVODY)

- Dvojsmerný pohyb obyvateľstva: **imigrácia, emigrácia** (reeimigrácia, repatriácia)
- Základný ukazovateľ – **hrubá migrácia** alebo **objem migrácie**
  - suma imigrantov a emigrantov určitej regionálnej jednotky

Hrubá miera imigrácie a emigrácie:

$$hmi = (I / P) * 1000$$

$$hme = (E / P) * 1000$$

Index migračného salda:

$$ims = MS / (I + E)$$

Migračné saldo:

$$ms = ((I - E) / P) * 1000$$

- Konečným výsledkom migrácie je tzv. **migračné saldo** (**čistá migrácia**)
  - rozdiel medzi počtom imigrantov a emigrantov
  - môže nadobúdať kladných alebo záporných hodnôt

18 HODNOTENIE DOCHÁDZKY ZA PRÁCOU

Tab. 701 Směrové proudy vyjíždky (dojíždky) obyvatelstva vyjíždějícího (dojíždějícího) z obce obvyklého pobytu do obce zaměstnání nebo školy, počty osob v proudech vyjíždky (dojíždky) podle velikostní skupiny proudu a podle krajů a okresů

definitivní výsledky podle obvyklého pobytu

Období: 26. 3. 2011

Území: Česká republika

1. Do zaměstnání a školy celkem

Kraj, okres vyjíždky	Velikostní skupina proudu vyjíždějících (počet osob)							Velikostní skupina proudu dojíždějících (počet osob)						
	celkem	1 - 9	10 - 19	20 - 49	50 - 99	100 - 499	500 a více	celkem	1 - 9	10 - 19	20 - 49	50 - 99	100 - 499	500 a více
Česká republika														
počet proudů	178 171	156 089	9 491	7 163	2 888	2 278	262	165 347	143 858	9 156	6 995	2 838	2 240	260
počet osob abs.	1 551 918	315 478	128 401	219 559	200 179	440 763	247 538	1 508 711	294 209	123 992	214 575	196 791	433 419	245 725
počet osob %	100,0	20,3	8,3	14,1	12,9	28,4	16,0	100,0	19,5	8,2	14,2	13,0	28,7	16,3
Hlavní město Praha														
počet proudů	1 451	1 167	92	91	40	53	8	5 351	3 556	670	559	217	266	83
počet osob abs.	28 955	2 704	1 257	2 845	2 712	12 529	6 908	199 360	12 308	9 135	17 221	15 440	53 326	91 930
počet osob %	100,0	9,3	4,3	9,8	9,4	43,3	23,9	100,0	6,2	4,6	8,6	7,7	26,7	46,1
Středočeský kraj														
počet proudů	31 367	27 859	1 483	1 159	462	338	66	31 426	28 550	1 332	972	355	207	10
počet osob abs.	281 688	52 886	20 157	35 962	31 994	65 920	74 769	171 121	52 413	18 099	29 825	24 056	39 273	7 455
počet osob %	100,0	18,8	7,2	12,8	11,4	23,4	26,5	100,0	30,6	10,6	17,4	14,1	23,0	4,4
Benešov														
počet proudů	2 811	2 483	154	117	33	22	2	2 018	1 790	104	88	25	11	-
počet osob abs.	19 392	4 832	2 107	3 616	2 268	4 622	1 947	11 677	3 551	1 412	2 811	1 672	2 231	-
počet osob %	100,0	24,9	10,9	18,6	11,7	23,8	10,0	100,0	30,4	12,1	24,1	14,3	19,1	-
Beroun														
počet proudů	2 280	1 965	138	108	39	27	3	2 138	1 888	114	95	28	12	1
počet osob abs.	19 527	3 852	1 896	3 295	2 694	4 367	3 423	12 671	3 615	1 617	2 889	1 996	2 004	550
počet osob %	100,0	19,7	9,7	16,9	13,8	22,4	17,5	100,0	28,5	12,8	22,8	15,8	15,8	4,3
Kladno														
počet proudů	2 748	2 411	117	128	44	44	4	2 427	2 158	123	88	28	29	1
počet osob abs.	31 113	4 538	1 587	4 071	2 990	8 268	9 659	16 623	4 069	1 664	2 687	1 804	5 667	732
počet osob %	100,0	14,6	5,1	13,1	9,6	26,6	31,0	100,0	24,5	10,0	16,2	10,9	34,1	4,4
Kolín														
počet proudů	2 580	2 291	130	89	39	28	3	2 368	2 119	126	71	28	23	1
počet osob abs.	19 298	4 375	1 791	2 836	2 763	4 663	2 870	14 501	4 023	1 730	2 260	1 875	3 949	664
počet osob %	100,0	22,7	9,3	14,7	14,3	24,2	14,9	100,0	27,7	11,9	15,6	12,9	27,2	4,6
Kutná Hora														
počet proudů	2 206	1 945	134	81	30	14	2	1 699	1 514	94	56	24	11	-
počet osob abs.	14 246	3 942	1 766	2 487	2 007	2 752	1 292	9 848	3 084	1 266	1 767	1 577	2 154	-
počet osob %	100,0	27,7	12,4	17,5	14,1	19,3	9,1	100,0	31,3	12,9	17,9	16,0	21,9	-

ÚLOHY:

- Zistite hodnotu strednej dĺžky života zvlášť pre obe pohlavia pre vybrané ORP v rokoch 1991, 2001 a 2011 a okomentujte jej vývoj v sledovanom období.
- Na základe dostupných údajov zhodnoňte a okomentujte rozsah, smery a dôvody migrácie vo vybranom ORP za celé sledované obdobie.
- Zistite a okomentujte rozsah a smery dochádzky za prácou, ako aj štruktúru dochádzajúceho obyvateľstva vo vybranom ORP v rokoch 1991, 2001 a 2011 a krátko okomentujte aj jej vývoj za celé sledované obdobie.